

Sygn. akt VI U 1409/18

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 16 kwietnia 2019 r.

Sąd Okręgowy w Bydgoszczy VI Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący SSO Janusz Madej

Protokolant st. sekr. sądowy Dorota Hańc

po rozpoznaniu w dniu 16 kwietnia 2019 r. w Bydgoszczy na rozprawie

odwołań: K. W.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w B. :

- z dnia 17 kwietnia 2018 r., znak: (...)

- z dnia 20 kwietnia 2018 r., znak: (...)

- z dnia 5 czerwca 2018 r., znak: (...)

w sprawie: K. W.

przeciwko: Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w B.

o ponowne ustalenie kapitału początkowego i wysokość emerytury

oddala odwołania.

Na oryginale właściwy podpis.

VI U 1409/18

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 17 kwietnia 2018r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B. – po stwierdzeniu, iż decyzją z dnia 8 marca 2018r. nieprawidłowo ustalił kapitał początkowy – z urzędu ponownie ustalił wartość kapitału początkowego ubezpieczonego K. W. na dzień 1 stycznia 1999r.

Decyzją z dnia 20 kwietnia 2018r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B. – po rozpatrzeniu wniosku K. W. z dnia 28 marca 2018r. i w związku z ponownym ustaleniem kapitału początkowego – przeliczył wnioskodawcy emeryturę od dnia 1 lutego 2018r. t.j. od daty nabycia uprawnień do emerytury.

Odwołanie zaskarżające powyższe dwie decyzje wniósł ubezpieczony K. W., domagając się przeliczenia swojego kapitału początkowego (wskaźnika wysokości podstawy wymiaru) z faktycznie przepracowanych lat z pominięciem okresu studiów oraz przeliczenia swojej emerytury.

W uzasadnieniu odwołania ubezpieczony podał, iż nie zgadza się z decyzjami z dnia 17 kwietnia 2018r. oraz z dnia 20 kwietnia 2018r.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wskazał, iż decyzją z dnia 17 kwietnia 2018r. z urzędu dokonał ponownego ustalenia wartości kapitału początkowego na dzień 1 stycznia 1999r., po stwierdzeniu że w decyzji z dnia 8 marca 2018r. kapitał ten ustalony został nieprawidłowo w kwocie 36.485 zł 13 gr, zamiast w kwocie 49.459 zł 85 gr. Po tej korekcie wskaźnik wysokości podstawy wymiaru wyniósł 402,12%, a do stażu pracy ubezpieczonego uwzględniono okres studiów w wymiarze 5 lat, tj. 60 miesięcy, jako okres nieskładkowy oraz nie uwzględniono okresu przebywania ubezpieczonego na urlopie bezpłatnym od 17 października 1990r. do 16 listopada 1990r.

W dniu 28 maja 2018r. ubezpieczony złożył wniosek o przeliczenie kapitału początkowego, w którym zawarł też odwołanie od w/w decyzji, wskazując jedynie, że domaga się przeliczenia kapitału początkowego z faktycznie przepracowanych lat.

Po rozpoznaniu powyższego wniosku Zakład decyzją z dnia 5 czerwca 2018r. odmówił ponownego ustalenia kapitału początkowego, stwierdzając że ponowne przeliczenie nie spowoduje zmiany wartości kapitału ustalonego decyzją z dnia 17 kwietnia 2018r.

Decyzją z 20 kwietnia 2018r. w związku z ponownym ustaleniem kapitału początkowego przeliczono ubezpieczonemu emeryturę od dnia 1 lutego 2018r., t.j. od daty nabycia prawa do emerytury. Przy uwzględnieniu powołanych przez organ rentowy przepisów art.21 pkt 1 oraz 28 pkt 1 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 11 października 2011r. w sprawie postępowania o świadczenia emerytalno – rentowe (Dz. U. z 2011r., Nr 237, poz.1442) organ ten wnosił o oddalenie odwołania.

Decyzją z dnia 5 czerwca 2018r., o której wspomniano w odpowiedzi na odwołanie, Zakład Ubezpieczeń Społecznych – po rozpatrzeniu wniosku K. W. o przeliczenie kapitału początkowego – odmówił ponownego ustalenia wartości kapitału początkowego na dzień 1 stycznia 1999r. ponieważ przeliczenie kapitału początkowego nie powoduje zmiany wartości kapitału początkowego ustalonego decyzją z dnia 17 kwietnia 2018r..

Odwołanie od tej decyzji wniósł ubezpieczony K. W., wskazując, iż nie zgadza się z decyzją z dnia 5 czerwca 2018r.

W uzasadnieniu zaskarżenia twierdził on, iż w ustawie o kapitale początkowym jest podane, że dla osoby która do 1999r. nie może wykazać kolejnych 10 lat pracy kapitał początkowy może być obliczony z faktycznych lat pracy. Wnosił on o ponowne rozpatrzenie sprawy przez Sąd Okręgowy w Bydgoszczy,

W odpowiedzi na to odwołanie organ rentowy podtrzymał swoje stanowisko przedstawione w odpowiedzi na odwołanie wniesionej w sprawie z odwołania K. W. od wcześniej wydanych decyzji z dnia 17 kwietnia 2018r. (ustalającej ponownie kapitał początkowy) i z dnia 20 kwietnia 2018r. (przeliczającej emeryturę ubezpieczonego).

Sprawę z odwołania ubezpieczonego od decyzji z dnia 5 czerwca 2018r. (sygn. akt VI U 1674/18) połączono – zgodnie z wnioskiem organu rentowego – do wspólnego rozpoznania i rozstrzygnięcia ze sprawą niniejszą o sygn. akt VI U 1409/18).

Sąd Okręgowy ustalił i rozważył, co następuje:

Ubezpieczony K. W. (urodz. (...)) domagał się w rozpoznawanych sprawach ponownego ustalenia kapitału początkowego poprzez wyłączenie z dziesięciolecia (z którego organ rentowy ustalił jego kapitał początkowy w decyzji z 17 kwietnia 2018r., tj. z lat 1973 – 1982) lat studiów – od 1974r. do 1977r. i zastąpienie tych lat latami 1969, 1970, 1971 i 1972. Ubezpieczony przyznał przy tym, iż nie posiada innego dziesięciolecia sprzed 1 stycznia 1999r., w którym wskaźnik wysokości podstawy wymiaru kapitału początkowego byłby korzystniejszy niż wskazany w załączniku do decyzji z 17 kwietnia 2018r. (załącznik k.31 akt kapitałowych). Jego żądanie zmierzało natomiast do pominięcia w przyjętym przez organ rentowy do obliczenia kapitału początkowego dziesięcioleciu lat 1974, 1975, 1976 i 1977 (w których nie uzyskiwał przychodów z powodu nauki w szkole wyższej) i zastąpienia ich latami wcześniejszymi (od 1969 do 1972) w których przychody uzyskiwał.

Powyższe żądanie nie mogło zostać uwzględnione.

Zgodnie bowiem z art.174 ust.3 ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (t.j. Dz. U. z 2018r. poz.1270 ze zm.) podstawę wymiaru kapitału początkowego ustala się na zasadach określonych w art.15, 16, 17 ust.1 i 3 oraz art.18, z tym że okres kolejnych 10 lat kalendarzowych ustala się z okresu przed dniem 1 stycznia 1999r.

Z kolei art.174 ust.3a powyższej ustawy stanowi, że przepis art.17 ust.1 stosuje się odpowiednio, jeżeli nie można ustalić podstawy wymiaru kapitału początkowego w myśl art.15 ust.2 dla ubezpieczonego urodzonego przed dniem 31 grudnia 1968r. z powodu nauki w szkole wyższej, o której mowa w art.7 pkt 9. Zgodnie zaś z art.17 ust.1 ustawy emerytalno – rentowej (do którego to przepisu odwołuje się art.174 ust.3a), jeżeli nie można ustalić podstawy wymiaru renty w myśl art.15 ust.1 dla ubezpieczonego, o którym mowa w art.58 ust.1 pkt 1-4, do ustalenia podstawy wymiaru przyjmuje się podstawy wymiaru składek za okres faktycznego podlegania ubezpieczeniu, z uwzględnieniem ust.2 i 3. Przepis art.15 ust.3 stosuje się odpowiednio.

W myśl art.17 ust.3 tej ustawy przepis ust.1 stosuje się odpowiednio, jeżeli nie można ustalić podstawy wymiaru renty w myśl art.15 ust.1 dla ubezpieczonego, o którym mowa w art.58 ust.1 pkt 5, z powodu pełnienia zastępczej służby wojskowej, odbywania czynnej służby wojskowej albo korzystania z urlopu wychowawczego.

Wykładnia powyższych przepisów prowadzi do wniosku, iż zamieszczone w art.174 ust 3a zastrzeżenie, że stosuje się go do ubezpieczonych, którym nie można ustalić podstawy wymiaru kapitału początkowego w myśl art.15 ust.1 dla ubezpieczonego urodzonego przed dniem 31 grudnia 1968r. z powodu nauki w szkole wyższej (i analogicznie w okolicznościach wskazanych w art.17 ust.3 ustawy czyli z powodu pełnienia zastępczej służby wojskowej odbywania czynnej służby wojskowej albo urlopu wychowawczego), nie odnosi się do osób, które z różnych przyczyn w kolejnych dziesięciu latach miały przerwy w ubezpieczeniu i ich okres faktycznego podlegania ubezpieczeniu był krótszy niż 10 lat. Takim osobom można bowiem ustalić podstawę wymiaru na zasadach określonych w art.15 ust.1 przy zastosowaniu art.16. Przepis art.174 ust.3a oraz art.17 ust.1 ma zastosowanie do osób, których okres podlegania ubezpieczeniu nie mógł obejmować przynajmniej 10 lat. Natomiast na podstawie art.17 ust.3 omówione wyżej zasady stosuje się odpowiednio, jeżeli nie można ustalić podstawy wymiaru renty w myśl art.15 ust.1 dla ubezpieczonego, o którym mowa w art.58 ust.1 pkt 5, z powodu pełnienia zastępczej służby wojskowej, odbywania czynnej służby wojskowej albo korzystania z urlopu wychowawczego. Przepisy te, w tym w szczególności art.174 ust.3a, mają zastosowanie w ustalonym wyżej stanie faktycznym do osób, których okres ubezpieczenia musiał być krótszy niż 10 lat ze względu na okoliczności inne niż wiek, tj. nauka w szkole wyższej (czy też zastępcza służba wojskowa, czynna służba wojskowa czy urlop wychowawczy). W stosunku do tych osób przy ustalaniu podstawy wymiaru uwzględnia się okres faktycznego podlegania ubezpieczeniu tylko wówczas, gdy nie jest możliwe ustalenie podstawy wymiaru na zasadach ogólnych, a więc nie do wszystkich osób, które kiedykolwiek studiowały, odbywały zastępczą albo czynną służbę wojskową albo korzystały z urlopu wychowawczego.

W przypadku ubezpieczonego przepis art.174 ust.3 a ustawy FUS nie miał zastosowania albowiem – jak przyznał on na rozprawie i co było okolicznością niesporną (e-protokół rozprawy k.40 i skrócony protokół rozprawy k.38) w okresie od 21 listopada 1990r. do 31 grudnia 1998r. miał on dłuższe przerwy w zatrudnieniu. Zatem dla niego można ustalić podstawę kapitału początkowego w myśl art.15 ust.1 i przy zastosowaniu at.16 (ust.3 art.174), zgodnie z którym przy ustalaniu kolejnych 10 lat kalendarzowych o których mowa w art.15 ust.1 i 2, przyjmuje się lata kalendarzowe następujące bezpośrednio po sobie, chociażby ubezpieczony w niektórych z tych lat przez okres roku lub w okresie krótszym niż rok nie pozostawał w ubezpieczeniu.

Skoro ubezpieczony w latach 1990 – 1998 nie podlegał ubezpieczeniom społecznym z powodu przerw w zatrudnieniu, to organ rentowy zasadnie ustalił wskaźnik wysokości podstawy wymiaru kapitału początkowego z najkorzystniejszego dla niego 10-lecia (sprzed 1 stycznia 1999r.) obejmującego lata nauki w szkole wyższej (uwzględnione przez organ rentowy jako okres nieskładkowy zgodnie z art.7 pkt 9 ustawy emerytalno – rentowej). Należy jeszcze raz podkreślić, iż dla ubezpieczonego było w takiej sytuacji możliwe ustalenie podstawy wymiaru kapitału początkowego w myśl art.15

ust.1 i art.16, a okres nauki w szkole wyżej został ujęty w zaskarżonej decyzji kapitałowej jako okres nieskładkowy. W stosunku do powoda dyspozycja art.174 ust.3 a nie ma zastosowania, gdyż okres nauki w szkole wyższej nie stanowił przeszkody do ustalenia podstawy wymiaru kapitału początkowego.

W tym stanie rzeczy odwołania ubezpieczonego podlegały oddaleniu na podstawie art.477¹⁴ § 1 K.p.c. oraz na podstawie powołanych wyżej przepisów ustawy emerytalno – rentowej.

SSO Janusz Madej